

Runer frå utgravingane i Trondheim bygrunn 1971–94

Med eit tillegg av nyfunne innskrifter elles frå byen (N774–N894)
Av Jan Ragnar Hagland

(Manus til "Norges Innskrifter med de yngre Runer" (NlyR) bind 7)

KJØPMANNSGATA 20-26 (FOLKEBIBLIOTEKSTOMTA)

VIII. INNSKRIFTER UTAN SPRÅKLEG MEINING.

a. Lengre innskrifter

[**865**] N-37974. (Tidlegare omtala: Hagland 1986: 48; 1990b: [42]; 1994c: 258, 265; Hagland og Lorentzen 1997: 72.)

Innskrifta står på eit flatt runekjevle av tre, bevart i to brotstykke som er noko skadde i brotkantane. Dei to stykka har no samla lengd på 209 mm. Kjevlet er elles 26 mm breitt og 6 mm tjukt. Funnet vart gjort i 1976, felt FF, hovudfase 4. Det vil seia at funnkonteksten kan daterast til andre halvdel av 1000-talet.

Det er (spor av) runer på båe breisidene av kjevlet. Innskrifta på side a er 145 mm lang og runene jamt over ca. 25 mm høge. Side a er elles svært defekt og lese måten tilsvarande uviss på svært mange punkt. Før innskrifta på den sida er det ein mogleg liten kross (×). Deretter kjem ein mogleg **r**, så spor av ein stav og resten av noko som ser ut til å vera bogen av **u**. Mellom denne runa (r. 3) og r. 4 (**i**) synest det å vera eit topunkts ordskiljemerke følgt av mogleg **r** (r. 5) og så ein mogleg **n**, evt. **r**. Kort tid etter at funnet vart gjort har Aslak Liestøl her lese **??rn** (Runearkivet, Universitetet i Oslo A180). Inne i den **u** (r.6) som følgjer etter den nemnde sekvensen, er det to tynne strekliknande merke, truleg er det her tale om pressmerke i veden. Etter r. 6 kjem sikker **h** og **i**, deretter fram til brotkanten restar av ein stav og så nedre del av av endå fem stavar. Etter brotet restar av sannsynleg **r**, deretter **u**, **a** og **r** og så to stavar, der den første kan ha hatt kvist (boge?) frå midten ned til høgre og moglegvis vera ein **n**. Slik gjenstanden er bevart, er dette likevel svært vanskeleg å avgjera sikkert. Til slutt på side a synest det å vera ein nokså sikker kortkvist **s** og ein **r** med open boge.

Side b er betre bevart. Innskrifta på den sida er råma inn med eit innleiande og avsluttande lite kryss. Frå kryss til kryss er ho 146 mm lang og runene jamt over ca. 25 mm høge. R. 2 og r. 19 (**r**) har opne bogar. R. 5 har enkeltsidig kvist ned til venstre. Nedre del av staven på r. 14 er avskala, men må etter alt å dømma lesast som **k**. Det er kontakt med resten av staven og kvisten opp til venstre mot toppen av neste stav.

Mellom desse to synest det ikkje å vera kontakt slik at det moglege alternativet med å lesa **it** her må utelukkast. Også på r. 16 er nedre del borte. Det ser likevel nokså sikkert ut til å ha vore langkvist eller høg **s**. R. 21, etter brotet, har kvist frå toppen av staven og ned både til venstre og høgre. På bakgrunn av sannsynleg lang **s** i r. 16, vil r. 21 då kunna lesast som tosidig eller langkvist **t**. Det kan òg vera eit argument for å lesa sekvensen frå r.14-15 som **ki** snarare enn som **it**. Denne tilsynelatande blandinga mellom langkvist og kortkvistruner (jf. òg kort **s** som nest siste rune på side a) treng ikkje i seg sjølv innebera at vi har å gjera med to hender, ettersom tilsvarande blanding finst også elles i materialet (jf. N839). Av r. 22 er berre risset staven bevart. Treet omkring midten er morkna bort på båe sider. Kva rune som eigentleg har stått her, vert såleis nokså ope. I dag kan heller ikkje dei orddelingsmerke Liestøl såg mellom r. 6 og 7 og mellom r. 9 og 10, påvisast heilt sikkert (jf. Runearkivet A180).

× R(?) ? h(?): | R(?) t(?) n * | ? ? ? ? ? R(?) n | R t(?) l(?) ' R

a) × r(?) ? u(?): i r(?) n(?) u h i ? ? ? ? ? r(?) u a r n(?) i(?) s r

× | R | Y : | Y : | n | : Y n Y n Y | ' ? | R | 1(?) | (?) | ×

b) × i r i k : a k : i u i : k u m u k i s ? i r l t(?) i(?) l ×

Ingen av dei to sidene gir samanhengande språkleg meining. På side a kan sekvensen **ruar** etter brotet kanskje innehalda mannsnamnet *Hróarr*. Tilsvarande skrivemåte av namnet finst i tilfelle på N059 (Fåberg). Innskrifta frå Fåberg er av andre grunnar enn bortfall av **h** før **r** tidfest til byrjinga av 1000-talet (Sanness Johnsen 1968: 183). Det kunne i så fall stø den tilsvarande namnebruken her, om det er det vi har å gjera med. Vi kan heller ikkje sjå bort frå at det er slutten av (ein lett forvanska) ristarformular vi har å gjera med: **ru(n)ar þis(a)r**. Men også det er for uvisst til at det kan stå som anna enn ein tanke.

Sekvensen frå r. 1 til 4 på side b vil i ei såpass gammal innskrift som vi synest å ha her, kunna gi mannsnamnet *Eiríkr*, i tilfelle i ein annan kasus enn nominativ. I konteksten her gir ei slik mogleg løysing likevel ikkje grunnlag for vidare tolking av innskrifta.